

สารถึงผู้ถูกคู่สมรสทำร้ายด้วยกำลังรุนแรง

กรมการประสานงานเพื่อความเสมอภาคระหว่างเพศ สำนักคณะรัฐมนตรี

1 กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและคุ้มครองผู้ถูกคู่สมรสทำร้ายด้วยกำลังรุนแรง

ประเทศไทยได้ประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและคุ้มครองผู้ถูกคู่สมรสทำร้ายด้วยกำลังรุนแรงเมื่อปีค.ศ. 2001 เพื่อคุ้มครองผู้ถูกคู่สมรสใช้กำลังรุนแรง โดยได้มีการแก้ไขปรับปรุงเป็นครั้งแรกเมื่อปีค.ศ. 2004 และอีกครั้งหนึ่งในปีค.ศ. 2007 เพื่อเพิ่มความเข้มงวดในมาตราต่างๆ กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้ครอบคลุมถึงชาวต่างชาติทุกคนที่พำนักอยู่ในประเทศไทย

การใช้กำลังรุนแรงของคู่สมรสอาจมีขึ้นในหลายรูปแบบ

คู่สมรส: คือสามีหรือภรรยา รวมถึงผู้ที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันโดยไม่ได้จดทะเบียนตามกฎหมาย (ไม่ได้แต่งงาน) และอดีตคู่สมรส (กรณีที่มีการใช้กำลังรุนแรงทั้งในช่วงที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันและหลังจากที่แยกทางกันแล้ว)

ความรุนแรง: คือการใช้กำลังรุนแรงทำร้ายร่างกาย รวมทั้งการทำร้ายจิตใจและการกระทำความรุนแรงทางเพศ (อย่างไรก็ตาม ทางออกคำสั่งคุ้มครองกรณีการทำร้ายร่างกาย หรือการข่มขู่คุกคามชีวิต ฯลฯ เท่านั้น)

กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้ว่า ระหว่างปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณาลักษณะอาการทางร่างกายและจิตใจของผู้ถูกทำร้าย รวมทั้งภาวะแวดล้อมอย่างต้องและผลการพินิจพิจารณาของผู้ถูกทำร้ายนั้นๆ ด้วย

2 ศูนย์ที่ปรึกษาและช่วยเหลือผู้ถูกคู่สมรสใช้กำลังรุนแรง

ศูนย์ที่ปรึกษาและช่วยเหลือผู้ถูกคู่สมรสใช้กำลังรุนแรงของแต่ละจังหวัดจัดบริการให้คำแนะนำ, คำปรึกษา, ให้การคุ้มครองผู้ถูกทำร้ายและผู้ติดตามที่เป็นคนในครอบครัวเป็นการชั่วคราว รวมทั้งจัดสรรข้อมูลต่างๆ ดังต่อไปนี้:

- 1 ให้คำปรึกษาและแนะนำหน่วยงานที่ปรึกษา
- 2 ให้คำปรึกษา
- 3 ให้หลักประกันความปลอดภัยในกรณีฉุกเฉินและคุ้มครองผู้ถูกทำร้ายรวมทั้งผู้ติดตามที่เป็นสมาชิกครอบครัวเป็นการชั่วคราว
- 4 จัดสรรข้อมูลและให้ความช่วยเหลือในรูปแบบอื่นๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้ถูกทำร้ายสามารถพึ่งตนเองได้
- 5 จัดสรรข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ระบบออกคำสั่งคุ้มครอง และการให้ความช่วยเหลืออื่นๆ
- 6 จัดสรรข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สถานสงเคราะห์สวัสดิการซึ่งผู้ถูกทำร้ายอาจเข้าพำนักอาศัยและได้รับการคุ้มครอง รวมทั้งการช่วยเหลืออื่นๆ

* ศูนย์ที่ปรึกษาและช่วยเหลือฯ จัดโปรแกรมให้ความช่วยเหลือตามข้อ 1 ถึง 6 ข้างต้นแตกต่างกันไปในแต่ละศูนย์

3 การคุ้มครองชั่วคราว

นอกเหนือจากงานการให้คำปรึกษาต่างๆ สำนักงานที่ปรึกษาปัญหาสตรีในแต่ละจังหวัดยังให้การคุ้มครองแก่ผู้ถูกคู่สมรสใช้กำลังรุนแรงเป็นการชั่วคราวด้วย ซึ่งผู้ถูกทำร้ายจะดำรงชีวิตอยู่ด้วยความปลอดภัยในช่วงระยะหนึ่งกับลูกๆ ของตน การคุ้มครองชั่วคราวบางกรณีอาจมอบหมายให้เอกชนหรือองค์กรอื่นเป็นผู้จัดที่พักพิงที่พิทักษ์ของเอกชน:

ที่พักพิงของเอกชนคือสถานสงเคราะห์ที่บริหารจัดการโดยองค์กรภาคเอกชน เป็นที่ซึ่งผู้ถูกคู่สมรสใช้กำลังรุนแรงสามารถเข้าพักได้ในกรณีฉุกเฉินหรือหลบหนีให้พ้นภัยเป็นการชั่วคราว ที่พักพิงลักษณะนี้ให้ความช่วยเหลือผู้ถูกทำร้ายอย่างเช่น จัดที่พักอาศัย, อาหาร ฯลฯ รวมทั้งให้คำปรึกษากับเรื่องต่างๆ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ศูนย์ที่ปรึกษาและช่วยเหลือผู้ถูกคู่สมรสใช้กำลังรุนแรง ฯลฯ ที่อยู่ใกล้เคียง

4 ระบบสวัสดิการที่สามารถขอรับบริการ

ท่านสามารถยื่นคำร้องขอรับบริการจากระบบสวัสดิการดังต่อไปนี้ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานภาพการพำนักในญี่ปุ่น, รายได้ และเงื่อนไขอื่นๆ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ศูนย์ที่ปรึกษาและช่วยเหลือผู้ถูกคู่สมรสใช้กำลังรุนแรง ฯลฯ ที่อยู่ใกล้เคียง

○ ระบบประกันทางการแพทย์

ที่ประเทศญี่ปุ่นทุกคนเข้าประกันทางการแพทย์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยจ่ายค่าประกันทุกเดือน ดังนั้นเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วยและไปรับการรักษาพยาบาล สถานพยาบาลจะเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาลเพียงบางส่วนโดยให้ผู้เข้าประกันจ่ายแก่ทางสถานพยาบาลนั้น

ระบบประกันทางการแพทย์แตกต่างกันตามอาชีพของผู้เข้าประกัน, ท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ ฯลฯ อย่างเช่นพนักงานบริษัทเอกชนเข้าประกันสุขภาพ ส่วนประชาชนธรรมดาที่ไม่ได้เป็นพนักงานบริษัทเข้าประกันสุขภาพประชาชนชาติ เป็นต้น

ทุกคนสามารถเข้าประกันสุขภาพได้โดยไม่จำกัดสัญชาติและสถานภาพการทำงานอยู่ในญี่ปุ่นยกเว้นผู้เข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมาย ชาวต่างชาติที่แต่งงานกับชาวญี่ปุ่นและมีวีซ่าอยู่ใน ญี่ปุ่นได้อย่างน้อย 1 ปีสามารถเข้าประกันสุขภาพประชาชนชาติได้

ผู้ถูกทำร้ายอาจใช้ประกันสุขภาพในการให้นายแพทย์ตรวจอาการบาดเจ็บและการที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาอันเป็นผลจากการถูกผู้สมรสทำร้ายร่างกายได้ด้วย กรณีที่เกรงว่าผู้ทำร้าย จะสืบพบสถานพยาบาลที่ผู้ถูกทำร้ายไปตรวจอาการจากเอกสารใดๆเกี่ยวกับคำรักษาพยาบาลที่ส่งไปยังที่อยู่อาศัย อาจขอให้ส่งเอกสารเหล่านั้นไปยังตำบลที่อยู่อื่นก็ได้

○ ระบบการให้เงินช่วยเหลือบุตร

ระบบนี้รวมถึงการจ่ายเงินช่วยเหลือบุตรให้แก่มารดาหรือบุคคลอื่นที่เลี้ยงดูบุตรที่ดำรงชีวิตแยกกับบิดาเนื่องจากการหย่าร้าง เป็นต้น ทั้งนี้ระดับอายุของเด็กที่อยู่ในเกณฑ์ได้รับเงินช่วยเหลืออาจแตกต่างกันไปในแต่ละระบบ

เกี่ยวกับเงินช่วยเหลือบุตรนี้ หากมีเหตุผลครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดทางการอาจจ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่คู่สมรสและให้ผู้ที่ถูกคู่สมรสทำร้ายเป็นผู้รับเงินช่วยเหลือโดยการยื่นคำร้อง

○ ระบบการช่วยเหลือสาธารณะ

ระบบนี้จัดสรรเงินและบริการที่จำเป็นตามระดับความขัดสน ซึ่งรวมทั้งการให้ความช่วยเหลือการครองชีพ ความช่วยเหลือด้านการศึกษาและการแพทย์ แก่ประชาชนที่ตกอยู่ในภาวะขัดสนแม้จะใช้สิทธิรับและความสามารถทั้งหมดที่มีอยู่ในการทำงานแล้วก็ตาม

ระบบนี้มีผลตามกฎหมายเฉพาะกับประชาชนชาวญี่ปุ่นเท่านั้น ส่วนชาวต่างชาติที่มีสถานภาพการทำงานในญี่ปุ่นอยู่ถูกต้องตามกฎหมายประเภทถาวรหรือระยะยาวและเป็นผู้อยู่ไม่ถูกจำกัดขอบเขตการประกอบกิจกรรมใด ๆ นั้น อยู่ในความคุ้มครองของกฎหมายความช่วยเหลือสาธารณะ

5 บทลงโทษผู้ทำร้ายร่างกาย

ประเทศญี่ปุ่นห้ามบุคคลใดก็ตามกระทำการอันทำให้เกิดอันตรายหรือทำร้ายร่างกายบุคคลอื่นแม้แต่คู่สมรสของตนเอง ถ้าท่านตกเป็นเหยื่อการกระทำรุนแรงดังกล่าวอย่างถึงขั้นที่จะแจ้งความหรือรายงานเหตุการณ์นั้นต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ

6 การออกคำสั่งคุ้มครอง

กรณีที่ผู้ถูกทำร้ายถูกคู่สมรสทำร้ายร่างกายหรือคุกคามชีวิตมาแล้วและตกอยู่ในสภาพที่มีความเป็นไปได้สูงว่าจะถูกคู่สมรสใช้กำลังรุนแรงอีกจนเกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิตหรือร่างกาย ยื่นอุทธรณ์เป็นลายลักษณ์อักษรต่อศาล ศาลจะออกคำสั่งคุ้มครองส่งไปยังคู่สมรสผู้ทำร้าย คำสั่งคุ้มครองมีเนื้อหาดังนี้

- คำสั่งห้ามเข้าใกล้ผู้ถูกทำร้าย : สั่งห้ามผู้ทำร้ายเข้าใกล้ผู้ถูกทำร้ายหรือเข้าไปวนเวียนอยู่ในบริเวณใกล้เคียงที่อยู่อาศัยของผู้ถูกทำร้าย (ยกเว้นบ้านที่ผู้ถูกทำร้ายอาศัยอยู่ร่วมกับผู้ทำร้ายเป็นหลัก), สถานที่ทำงาน หรือสถานที่อื่นๆ เป็นเวลา 6 เดือน
- คำสั่งห้ามโทรศัพท์หรือกระทำการอื่นๆ : สั่งห้ามผู้ทำร้ายกระทำการต่อผู้ถูกทำร้ายในช่วงเวลาที่ระบุไว้ในคำสั่ง 1 ดังต่อไปนี้
 - (1) ขอบพบ
 - (2) แจ้งเรื่องราวเป็นนัยว่าคู่สมรสนั้นฝ่าฝืนส่งต่อความประพฤติของผู้ถูกทำร้าย ฯลฯ
 - (3) แสดงกริยาหยาบคายมากหรือใช้คำพูดและการกระทำรุนแรง
 - (4) โทรศัพท์ทักโดยไม่พูด หรือโทรศัพท์, ส่งเฟสบุ๊ค หรืออีเมล ติดต่อกันซ้ำจากหลายครั้ง (ยกเว้นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน)
 - (5) โทรศัพท์, ส่งเฟสบุ๊ค หรืออีเมลในยามค่ำคืน (ระหว่าง 22.00 น. ถึง 6.00 น.) (ยกเว้นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน)
 - (6) ส่งสิ่งของที่น่าขยะแขยง เช่น ขากศของสัตว์ หรือสิ่งของที่น่ารังเกียจอย่างที่สุดอื่นๆ
 - (7) เปิดเผยแพร่เรื่องราวที่ทำให้ผู้ถูกทำร้ายเสื่อมเสียเกียรติภูมิ ฯลฯ
 - (8) เปิดเผยแพร่เรื่องราวที่เป็นการดูถูกเหยียดหยามทางเพศ หรือส่งเอกสาร, ภาพ หรือสิ่งของที่เป็นการดูถูกเหยียดหยามทางทางเพศ ฯลฯ
- คำสั่งห้ามเข้าใกล้บุตรหรือญาติ ฯลฯ ของผู้ถูกทำร้าย : สั่งห้ามผู้ทำร้ายเข้าใกล้บุตร (ผู้เยาว์ที่อาศัยอยู่กับผู้ถูกทำร้าย) หรือญาติ (ญาติของผู้ถูกทำร้าย หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ถูกทำร้ายในการดำรงชีวิตสังคม) เมื่อพิจารณาเห็นความจำเป็น เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ถูกทำร้ายต้องพบกับผู้ทำร้ายในความเกี่ยวข้องกับบุตรหรือญาติ ฯลฯ และเพื่อไม่ให้ผู้ทำร้ายเข้าไปวนเวียนอยู่ในบริเวณใกล้เคียงที่อยู่อาศัยของผู้ถูกทำร้าย, สถานที่ทำงาน หรือสถานที่อื่นๆ ในช่วงเวลาที่ระบุไว้ในข้อ 1

- 4 คำสั่งให้ออกจากบ้าน: สั่งให้ผู้ทำร้ายต้องออกจากบ้านผู้ถูกทำร้ายอาศัยอยู่ร่วมกับผู้ทำร้ายเป็นหลัก และไม่ให้นำไปวนเวียนอยู่ในบริเวณใกล้เคียงที่อยู่อาศัยของผู้ถูกทำร้ายเป็นเวลา 2 เดือน

ผู้ทำร้ายที่ฝ่าฝืนคำสั่งคุ้มครองของศาลจะถูกลงโทษจำคุกพร้อมทำงานเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

คำอุทธรณ์ขอให้ศาลออกคำสั่งคุ้มครองต้องยื่นพร้อมหลักฐานดังต่อไปนี้ ติดต่อบริการและเยียวยาเพิ่มเติมได้ที่ศูนย์ที่ปรึกษาและช่วยเหลือผู้ถูกคู่สมรสใช้กำลังรุนแรง ๑๘๑ ที่อยู่ใกล้เคียง

- สถานการณ์ที่ผู้ถูกทำร้ายใช้กำลังรุนแรงจนเกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิตหรือร่างกาย
 - หลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ว่าภาวะเสี่ยงอันตรายร้ายแรงต่อร่างกายและชีวิตของผู้ถูกทำร้ายนั้นเป็นผลจากการที่คู่สมรสยังคงใช้กำลังรุนแรงอยู่
 - หลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ว่าจำเป็นต้องให้ศาลออกคำสั่งห้ามผู้ทำร้ายเข้าใกล้ผู้เยาว์ที่อาศัยอยู่กับผู้ถูกทำร้าย (เมื่อขอให้ออกคำสั่งห้ามผู้ทำร้ายเข้าใกล้บุตรที่อาศัยอยู่กับผู้ถูกทำร้าย)
 - หลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ว่าจำเป็นต้องให้ศาลออกคำสั่งห้ามผู้ทำร้ายเข้าใกล้สมาชิกครอบครัวของผู้ถูกทำร้ายหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ถูกทำร้ายในการดำรงชีวิตสังคม (เมื่อขอให้ออกคำสั่งห้ามผู้ทำร้ายเข้าใกล้สมาชิกครอบครัวของผู้ถูกทำร้าย ๑๘๑)
 - รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ท่านได้ปรึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือศูนย์ที่ปรึกษาและช่วยเหลือผู้ถูกคู่สมรสใช้กำลังรุนแรง (ศูนย์ SV) หรือไม่ รวมทั้งเนื้อหาของ การปรึกษา ๑๘๑
- หนึ่ง เนื่องจากศาลอยู่ป็นใช้ภาษาญี่ปุ่นในการดำเนินคดี ดังนั้นคำอุทธรณ์ขอความคุ้มครองข้างต้นจึงต้องจัดทำเป็นภาษาญี่ปุ่นด้วย ผู้ที่ไม่สามารถจ่ายค่าแปลเอกสารหรือค่าล่ามที่จำเป็นในการจัดทำเอกสารเพื่อยื่นอุทธรณ์ต่อศาล อาจขอใช้ระบบความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งจะช่วยทรงจ่ายค่าธรรมเนียมต่างๆแทนไปก่อน โดยให้ชำระคืนในภายหลัง

7 การขอต่อระยะเวลาการพำนักอยู่ในญี่ปุ่น, การเปลี่ยนสถานภาพการพำนัก

ท่านสามารถยื่นคำร้องขอต่อระยะเวลาการพำนักอยู่ในญี่ปุ่น หรือขอเปลี่ยนสถานภาพการพำนัก (ต่อไปใช้คำว่า “ขอต่อวีซ่า” ๑๘๑) โดยไม่คำนึงว่าจะได้รับความร่วมมือจากคู่สมรสหรือไม่ หากปล่อยให้วีซ่าหมดอายุท่านจะไม่สามารถขอต่อวีซ่า ๑๘๑ ได้อีก กรุณาติดต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองที่อยู่ใกล้ท่านที่สุดก่อนที่วีซ่าจะหมดอายุ

บิดามารดาที่เป็นชาวต่างชาติที่มีความประสงค์ที่จะพำนักอยู่ในประเทศญี่ปุ่นต่อไป (เพื่อเลี้ยงดูบุตรที่เกิดจากตนกับคู่สมรสชาวญี่ปุ่น ๑๘๑) อาจได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนสถานภาพของวีซ่า สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองส่วนภูมิภาคที่อยู่ใกล้ท่านที่สุด

8 การพำนักอยู่ในประเทศญี่ปุ่นโดยไม่มีวีซ่าที่ถูกต้องตามกฎหมาย

ผู้ที่ไม่สามารถขอต่อวีซ่า ๑๘๑ ก่อนวีซ่าหมดอายุจะตกอยู่ในสภาพการพำนักอยู่ในญี่ปุ่นอย่างผิดกฎหมาย กรณีเช่นนี้ท่านควรไปที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองส่วนภูมิภาคที่อยู่ใกล้ท่านที่สุดเพื่อดำเนินการที่จำเป็นเพื่อให้ทางการรับรองการพำนักในญี่ปุ่นของท่าน หากไม่ดำเนินการเช่นนั้นท่านก็อยู่ในสภาพไม่มีวีซ่า (การพำนักอยู่ในญี่ปุ่นอย่างผิดกฎหมาย) ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากระบบต่างๆของญี่ปุ่นอีกต่อไป กรุณาติดต่อขอคำวินิจฉัยกรณีตามขั้นตอนที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองส่วนภูมิภาค ๑๘๑ ที่อยู่ใกล้ท่านที่สุดอย่างถูกต้องและครบถ้วน

นอกจากนี้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อขบวนการค้ามนุษย์อาจขอคำแนะนำในฐานะผู้ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย จากสถานเอกอัครราชทูต, ทางตำรวจ, สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองส่วนภูมิภาค, สำนักงานที่ปรึกษาปัญหาสตรี หรือองค์กรอื่นๆ กรุณาติดต่อหน่วยงานดังกล่าวเพื่อขอคำแนะนำ

9 บัณฑิตเรียนคนต่างด้าว

บัณฑิตเรียนคนต่างด้าวนั้นตามหลักการเป็นเอกสารที่ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ ผู้ที่สามารถถ่ายเอกสารบัณฑิตเรียนคนต่างด้าวหรือใบรับรองการจดทะเบียนคนต่างด้าวได้แก่ตัวแทนของชาวต่างชาติเจ้าของบัตรหรือญาติ ๑๘๑ ที่อาศัยอยู่ด้วยกันเท่านั้น คู่สมรสของชาวต่างชาติที่แยกกันอยู่จึงไม่สามารถถ่ายเอกสารบัณฑิตเรียนคนต่างด้าวหรือใบรับรองการจดทะเบียนคนต่างด้าว แม้จะมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นมีสถานภาพเป็นคู่สมรสของชาวต่างชาติผู้นั้นอยู่ก็ตาม ติดต่อบริการและเยียวยาเกี่ยวกับการใช้บัณฑิตเรียนคนต่างด้าวได้ที่แผนกทะเบียนคนต่างด้าวในเขตที่ท่านอาศัยอยู่

